

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcătorii – Petru Moraru, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș și Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, declarat de avocatul Boris Dariiev în numele inculpatului

Cazacu Adrian Pavel, născut la 10 septembrie 1985, originar s. Ciocîlteni, r-nul Orhei și locuitor s. Clișova Nouă, r-nul Orhei.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.01. - 06.06.2014;

Instanța de apel: 24. 06.2014 - 12.11.2015;

Instanța de recurs: 27.01. - 17.05.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Militare din 06 iunie 2014, Adrian Cazacu a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), d), e), f) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, A. Cazacu a fost pus sub învinuire pentru aceea că el, activînd în calitate de supraveghetor al Serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 18 - Brănești din 27 septembrie 2010 și pînă la 05 august 2013, în grad special - sergent de justiție, la 23 iulie 2013, folosind situația de serviciu a săvârșit circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare în următoarele împrejurări.

Pe parcursul lunii iulie 2013, A. Cazacu, aflîndu-se la serviciu pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, amplasat pe adresa, s. Brănești, r-nul Orhei, s-a înțeles cu un deținut neidentificat pe nume „Nicolai”, ca să-i introducă în penitenciar cîteva pachete de țigări contra unor informații privitor la posesia telefoanelor mobile de către condamnații din penitenciar.

În continuarea acțiunilor sale A. Cazacu la 20 iulie 2013, aproximativ la ora 11⁰⁰, s-a întîlnit cu o persoană neidentificată care s-a prezentat ca fiind din partea deținutului „Nicolai”, în vecinătatea gării auto din or. Orhei, de la care a primit două pachete de țigări marca „President”.

Continuîndu-și acțiunile sale intenționate, la 23 iulie 2013, aproximativ la ora 08³⁰, sergentul de justiție A. Cazacu folosind situația de serviciu s-a prezentat la serviciu și a intrat pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, amplasat pe adresa s. Brănești, r-nul Orhei, avînd în geanta sa două pachete de țigări marca „President”, primite de la persoana neidentificată în or. Orhei, urmînd ulterior să le

transmită condamnatului „Nicolai”. La punctul de control al penitenciarului, în urma efectuării măsurilor de investigație de către colaboratorii serviciului securitate al Penitenciarului nr. 18 – Brănești, în geanta lui A. Cazacu a fost depistat un pachet de țigări marca „President” în interiorul căruia se aflau 19 țigări care conțineau 12,77 grame de marihuană în stare uscată, care conform Hotărîrii Guvernului R. Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004, se consideră substanță narcotică neutilizată în scopuri medicale, iar conform pct. 7 al Hotărîrii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, constituie cantități mari.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care A. Cazacu să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), d), e), f) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul instituțiilor de stat pe termen de 5 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate să fie suspendată condiționat pe perioada probațiunii de 3 ani, inclusiv în temeiul art. 66 Cod penal, să fie retras lui A. Cazacu gradul special-sergent de justiție.

În motivarea apelului, procurorul a invocat, că vinovăția lui A. Cazacu a fost pe deplin dovedită prin probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în prima instanță; declarațiile inculpatului urmau a fi apreciate critic din punct de vedere al veridicității, fiind date cu scop de apărare; prima instanță a apreciat incorect probele acuzării, ajungînd la concluzia greșită că, fapta inculpatului nu întrunește elementele componente de infracțiune; în sentință, prima instanță a menționat că toate pachetele de țigări depistate la A. Cazacu, erau în ambalaj original integru fără semne vizibile că au fost accesate, ori, modul de camuflare a țigărilor în care se afla marihuana în pachet integru la prima vedere, precum și prezența altor trei pachete de țigări marca „President” în geanta pe care o avea asupra sa inculpatul la 23 iulie 2013, a fost doar o metodă prin care inculpatul și complicitii săi intenționau să mascheze și să tănuiască de controlul ordinar a substanțelor narcotice și a facilita introducerea în penitenciar; persoana necunoscută i-a transmis inculpatului substanțele narcotice camuflate într-un pachet de țigări „President”, marcă de țigări pe care inculpatul le fuma, iar ultimul a mai procurat încă două pachete de țigări de aceeași marcă la 23 iulie 2014, înainte de a intra la serviciu, aceste acțiuni ale inculpatului demonstrează, că el cunoștea conținutul pachetelor primite de la persoana neidentificată, ambalajul aparent intact și prezența unui număr nu prea mare de pachete de țigări de aceeași marcă în geanta lui A. Cazacu, era doar un mod de mascare și tănuire a acțiunilor și intențiilor ilegale; prima instanță a apreciat eronat intențiile inculpatului, menționînd că ultimul avea scopul de a transmite condamnaților țigări ce nu sunt interzise în penitenciar și nu intenția reală urmărită de A. Cazacu de a transmite substanțe narcotice, ori, la acest capitol, prima instanță s-a bazat doar pe declarațiile inculpatului și nu a ținut cont de declarațiile martorilor D. Cartavîh și A. Suhoborcenco, care au declarat că dispuneau de informații operative, precum că A. Cazacu urmează să introducă în penitenciar anume substanțe narcotice și nu țigări.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care

A. Cazacu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), d), e), f) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în instituțiile statale pe termen de 5 ani, cu retragerea gradului special - sergent de justiție, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii, a fost suspendată condiționat pe perioada probațiunii de 2 ani.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat în fapt, că A. Cazacu pe parcursul lunii iulie 2013, aflându-se la serviciu pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, amplasat pe adresa, s. Brănești, r-nul Orhei, s-a înțeles cu un deținut neidentificat pe nume „Nicolai”, ca să-i introducă în penitenciar câteva pachete de țigări contra unor informații privitor la posesia telefoanelor mobile de către condamnații din penitenciar.

În continuarea acțiunilor sale A. Cazacu la 20 iulie 2013, aproximativ la ora 11⁰⁰, s-a întâlnit cu o persoană neidentificată care s-a prezentat ca fiind din partea deținutului „Nicolai”, în vecinătatea gării auto din or. Orhei, de la care a primit două pachete de țigări marca „President”.

Continuându-și acțiunile sale intenționate, la 23 iulie 2013, aproximativ la ora 08³⁰, sergentul de justiție A. Cazacu folosind situația de serviciu s-a prezentat la serviciu și a intrat pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, amplasat pe adresa s. Brănești, r-nul Orhei, având în geanta sa două pachete de țigări marca „President”, primite de la persoana neidentificată în or. Orhei, urmînd ulterior să le transmită condamnatului „Nicolai”. La punctul de control al penitenciarului, în urma efectuării măsurilor de investigație de către colaboratorii serviciului securitate al Penitenciarului nr. 18 – Brănești, în geanta lui A. Cazacu a fost depistat un pachet de țigări marca „President” în interiorul căruia se aflau 19 țigări care conțineau 12,77 grame de marihuană în stare uscată, care conform Hotărîrii Guvernului R. Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004 se consideră substanță narcotică neutilizată în scopuri medicale, iar conform pct. 7 al Hotărîrii Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006, constituie cantități mari.

Astfel, instanța de apel a reținut, că vina inculpatului de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), d), e), f) Cod penal, se confirmă prin declarațiile martorilor I. Mutu, S. Colța, A. Suhoborcenco, D. Catravîh, N. Răbovilă; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23 iulie 2013 cu planșa ilustrativă (f.d. 18-20), procesul-verbal de percheziție și control nr. 179 din 23 iulie 2013 (f.d. 21); raportul de expertiză nr. 5516 din 21 august 2013 (f.d. 31); extrasul din ordinul șefului Penitenciarului nr. 18 – Brănești, nr. 93ef din 27 septembrie 2010 (f.d. 56).

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

5. Avocatul B. Dariev în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței fără modificări, invocînd dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor.

În acest sens, apărarea a menționat, că instanța de apel la adoptarea hotărîrii de condamnare nu a luat în considerație faptul, că în prima instanță toți martorii au declarat, că toate pachetele de țigări erau în ambalaj original integru și vizual nu depistau careva nereguli, iar reutilizarea ambalajului la un pachet de țigări a fost depistată mai tîrziu de expert în timpul cercetării.

În cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată identitatea persoanei care a transmis lui A. Cazacu țigările nu a fost stabilită, la fel martorul N. Răbovilă a comunicat, că este fumător, dar nu a rugat pe nimeni din colaboratorii penitenciarului să-i transmită țigări sau marihuană în schimbul informației operative, mai mult, A. Cazacu nu este persoană care întrebuințează marihuană și nu s-a stabilit pentru care scopuri A. Cazacu urma să introducă substanța de marihuană în penitenciar, cui și în ce mod urma să înstrăineze această substanță.

La caz, nu sunt probe care ar indica că A. Cazacu cunoștea că în unul din pachetele de țigări ce le avea asupra sa la 23 iulie 2014 era marihuană și că aceasta urma a fi utilizată într-un mod sau altul în scopuri medicale, ori, argumentarea pct. c) alin. (3) art. 217¹ Cod penal, nu și-a găsit referire în actul de acuzare.

În viziunea apărării, care a făcut referire la prevederile art. 52 Cod penal, latura subiectivă a faptelor consemnate se exprimă prin intenție directă, scopul este un semn obligatoriu, fiind necesar ca A. Cazacu să fi acționat prin înstrăinare a substanțelor narcotice și scopul înstrăinării este prezent numai atunci, când făptuitorul urmărește transmiterea substanțelor vizate în posesia unei alte persoane, însă din probele acuzării nu se poate stabili scopul înstrăinării marihuanei urmărit de A. Cazacu, fapt apreciat just și de prima instanță.

Inculpatul A. Cazacu a recunoscut transmiterea numai a țigărilor, care nu fac parte din obiectele interzise pentru a fi introduse în penitenciar, necunoscând că în interiorul acestora este marihuană, ori în materialele cauzei nu este nici o explicație pentru această omisiune, care se referă la unul din cele mai concludente argumente prezentate de inculpat.

6. Asupra recursului ordinar a depus referință procurorul, solicitând inadmisibilitatea acestuia din motiv că recurentul, deși a făcut referire la unele temeieri pentru declararea recursului ordinar prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a argumentat convingător ilegalitatea hotărârii atacate cu indicarea problemei de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii recurate prin prisma cazurilor de casare invocate, conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de recurs examinează cauza numai în limitele motivelor de casare prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeierilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului, Colegiul penal lărgit, reține că recursul declarat de avocatul B. Dariev în numele inculpatului urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, poate să-l admită și să caseze total hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Altfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă

de instanța de apel în cazul când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

La pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, este atenționat că, „... *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*”.

În acest context, instanța de recurs menționează, că instanța de apel, casînd sentința și adoptînd o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a admis eroarea de drept ce ține de încadrarea juridică a faptei inculpatului A. Cazacu.

Astfel, se relevă, că acțiunile inculpatului A. Cazacu, au fost încadrate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. **c**), d), e), f) Cod penal, - „*Circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, adică păstrarea, transportarea substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicale este interzisă, cu folosirea situației de serviciu pe teritoriul penitenciarelor și în proporții mari*”.

Însă, potrivit explicațiilor de la pct. 17 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a R. Moldova nr. 2, din 26 decembrie 2011 „Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor și a precursorilor”, în sensul art. 11 al Legii nr. 382 din 06 mai 1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor, cu modificările ulterioare, la substanțele menționate, a căror circulație în scopuri medicale este interzisă, se referă substanțele incluse în Tabelul nr. 1, listele nr. 1 și nr. 2, din anexa la această lege, a căror circulație este limitată și se face numai în scopuri științifice.

Utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor acestora a căror circulație în scopuri medicale este interzisă presupune folosirea substanțelor menționate la producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea lor în diferite scopuri: spre exemplu, producerea unor noi preparate, medicamente, adaosul lor în produse etc.

Procurarea, **păstrarea**, expedierea sau **transportarea** acestor substanțe nu echivalează cu utilizarea lor în sensul art. 217 alin. (3) lit. c) și **art. 217¹ alin. (3) lit. c)** Cod penal.

Deci, pornind de la relevanțele enunțate supra, Colegiul penal lărgit conchide, că probele prezentate de către procuror și anume: declarațiile martorilor I. Mutu, S. Colța, A. Suhoborcenco, D. Catravîh, N. Răbovilă; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23 iulie 2013 cu planșa ilustrativă (f.d. 18-20), procesul-verbal de percheziție și control nr. 179 din 23 iulie 2013 (f.d. 21); raportul de expertiză nr. 5516 din 21 august 2013 (f.d. 31); extrasul din ordinul șefului Penitenciarului nr. 18 – Brănești, nr. 93ef din 27 septembrie 2010 (f.d. 56), indică incontestabil la vinovăția inculpatului A. Cazacu de săvârșirea infracțiunii - circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, adică păstrarea, transportarea substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, cu folosirea situației de serviciu pe teritoriul penitenciarelor și în proporții mari, „...A. Cazacu pe parcursul lunii iulie 2013, aflîndu-se la serviciu pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești,

amplasat pe adresa, s. Brănești, r-nul Orhei, s-a înțeles cu un deținut neidentificat pe nume „Nicolai”, ca să-i introducă în penitenciar câteva pachete de țigări contra unor informații privitor la posesia telefoanelor mobile de către condamnații din penitenciar.

În continuarea acțiunilor sale A. Cazacu la 20 iulie 2013, aproximativ la ora 11⁰⁰, s-a întâlnit cu o persoană neidentificată care s-a prezentat ca fiind din partea deținutului „Nicolai”, în vecinătatea gării auto din or. Orhei, de la care a primit două pachete de țigări marca „President”.

Continuându-și acțiunile sale intenționate, la 23 iulie 2013, aproximativ la ora 08³⁰, sergentul de justiție A. Cazacu folosind situația de serviciu s-a prezentat la serviciu și a intrat pe teritoriul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, amplasat pe adresa s. Brănești, r-nul Orhei, avînd în geanta sa două pachete de țigări marca „President”, primite de la persoana neidentificată în or. Orhei, urmînd ulterior să le transmită condamnatului „Nicolai”. La punctul de control al penitenciarului, în urma efectuării măsurilor de investigație de către colaboratorii serviciului securitate al Penitenciarului nr. 18 – Brănești, în geanta lui A. Cazacu a fost depistat un pachet de țigări marca „President” în interiorul căruia se aflau 19 țigări care conțineau 12,77 grame de marihuană în stare uscată, care conform Hotărîrii Guvernului R. Moldova nr. 1088 din 05 octombrie 2004 se consideră substanță narcotică neutilizată în scopuri medicale, iar conform pct. 7 al Hotărîrii Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006, constituie cantități mari”, ori, acțiunile inculpatului în cazul dat, urmau să fie încadrate de către instanța de apel, corect, doar în baza lit. d), e), f) alin. (3) art. 217¹ Cod penal.

În continuare, în susținerea soluției vizate supra, Colegiul penal lărgit enunță următoarele considerente.

Versiunea inculpatului, precum că avea intenția de a obține informații de la un deținut din instituția în care activa, în schimbul transmiterii a două pachete de țigări, a fost inventată în scop de apărare, mai mult, inculpatul nu a făcut din timp un raport în adresa administrației Penitenciarului nr. 18 – Brănești, pentru a-și justifica intenția, după cum prevede Regulamentul intern.

Inculpatul a întreprins măsuri de camuflare a pachetului cu marihuana, procurînd alte pachete de aceeași marcă, intenționînd să treacă pe neobservate substanța în penitenciar.

Concluziile primei instanțe bazate doar pe aprecierea declarațiilor și versiunii inculpatului A. Cazacu nu pot fi admise, deoarece prima instanță nu a apreciat acestea prin totalitatea probelor administrate.

Respectiv, versiunea inculpatului este combătută prin probele legal colectate, și administrate care dovedesc că inculpatul intenționat a introdus pe teritoriul penitenciarului substanțele narcotice - urmărind scopul transmiterii acestora altor persoane.

La compartimentul individualizării pedepsei, Colegiul penal lărgit, cu referire la prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Totodată, avînd în vedere prevederile art. art. 16, 66 Cod penal, precum și circumstanțele săvîrșirii infracțiunii, Colegiul penal concluzionează, că gradul special al inculpatului A. Cazacu – segent de justiție, urmează să fie retras.

Astfel, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, inculpatul A. Cazacu nu are antecedente penale, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, motiv pentru care Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că scopul pedepsei aplicate în cauza deferită judecării, poate fi atins și prin modalitatea suspendării condiționate a executării acesteia.

În virtutea considerentelor expuse, constatînd eroarea judiciară prevăzută de pct. 12) alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursul ordinar urmează a fi admis, din alte motive, prin aplicarea art. 424 Cod de procedură penală, cu casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri.

8. În temeiul art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar, declarat de avocatul Boris Dariev în numele inculpatului Adrian Cazacu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Cazacu Adrian Pavel**, se rejudecă cauza și se pronunță o nouă hotărîre după cum urmează:

Cazacu Adrian Pavel se recunoaște vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în instituțiile de stat pe termen de 5 (cinci) ani și cu retragerea gradului special – sergent de justiție.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii se suspendă condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma